

Motion till riksdagen

1999/2000:Sk24

av Carl Fredrik Graf m.fl. (m)

med anledning av prop. 1999/2000:105 Vissa
punktskattefrågor

I proposition 1999/2000:105 föreslås ett antal förändringar av reglerna för punktskatter. Några av dem är välmotiverade men vi motsätter oss eller vill förändra vissa av de förslag som läggs.

1 Justeringar i regelsystemet för exportbutiker

Regeringen föreslår att andra beskattade varor än alkoholdrycker skall få säljas till EU-resenärer i exportbutikerna. I motion 1998/99:Sk33 tog vi upp problemet med att exportbutikerna inte fick sälja både beskattade och obeskattade varor i samma butik. Vi ansåg – i likhet med Luftfartsverket, SAS och Svensk Handel – att exportbutikerna även skulle få sälja beskattade varor till resande inom EU. Riksdagen avslag vårt förslag. Regeringen tycks nu ha insett att dagens system är komplicerat och föreslår därför en lagändring i linje med vårt förslag vid förra riksdagsbehandlingen av frågan. Tyvärr kvarstår dock fortfarande konkurrensnackdelar för de svenska exportbutikerna.

1.1 Inga kvantitetsbegränsningar för resande till tredje land

Vi anser i likhet med ett flertal remissinstanser att kvantitetsbegränsningarna vad avser obeskattad alkohol och tobak för resande till tredje land skall tas bort. Det kan inte vara meningen att tredjelandsresenärers inköp skall styras av svenska införselregler. Det måste vara upp till var och en att själv hålla sig inom de för respektive land tillåtna kvantiteterna av alkohol och tobak.

1.2 Avskaffa detaljhandelsmonopolet

Vi anser att Systembolagets detaljhandelsmonopol måste upphävas. Detta skulle möjliggöra för exportbutikerna att sälja öl, vin och sprit också till resenärer inom EU. Om de höga svenska alkoholskatterna därtill sänks blir de svenska exportbutikerna mer jämställda i konkurrensen med andra länders flygplatsbutiker. Då måste dock alkohollagen ändras så att inte endast Systembolaget får sälja beskattade alkoholvaror. Regeringen bör skyndsamt återkomma med ett förslag som i ett första skede gör det möjligt för exportbutikerna att sälja beskattad alkohol.

2 Skattefrihet för proviantvaror som förstörts genom olyckshändelse eller force majeure

1999/2000
Sk24

Regeringen föreslår att skattefrihet skall gälla för alkohol- och tobaksvaror som provianterats utan skatt och som därefter förstörts genom olyckshändelse eller force majeure.

2.1 Skattefrihet för proviantvaror även vid stöld

Flera remissinstanser anser att skattefriheten även bör omfatta stöld. Vi delar denna uppfattning. Det är inte rimligt att den som drabbas av en stöld skall betala in skatter till staten för något de aldrig fått betalt för. Riksdagen bör besluta att skattefrihet skall gälla för alkohol- och tobaksvaror som provianterats utan skatt och som stjäls. Det torde ankomma på utskottet att göra nödvändiga ändringar i lagtexten.

3 Omläggning av skatten på kärnkraft till effektskatt

I propositionen föreslås att nuvarande produktionsskatt på kärnkraft läggs om till en effektskatt baserad på den termiska effekten i kärnkraftsreaktorerna. Detta innebär att produktionsskatten på kärnkraft som i dag beräknas per producerad kWh förändras från att vara en rörlig skatt till att bli en fast skatt. Regeringen anger att avsikten med förändringen är att minska risken för snedvridningar i elproduktionssystemet.

Vi delar inte regeringens uppfattning om att det över huvud taget är riktigt med en särskild produktionsskatt på elproducerad kärnkraft. För att fungera kräver den avreglerade energimarknaden att administrativa regler eller pålagor inte gynnar eller missgynnar vissa aktörer eller produktionsmetoder. Skatter bör tas ut i konsumtionsledet för att motverka snedvridningar mellan olika energislag. Särskilda styrande produktionsskatter bör endast tas ut när produktionen i sig ger upphov till negativa externa effekter, till exempel miljöeffekter. De rent fiskala skatterna såsom den särskilda skatten på kärnkraftsel bör däremot inte utformas som en produktionsskatt.

Regeringen har rätt när man i propositionen skriver att den nuvarande produktionsskatten leder till snedvridningar i elproduktionssystemet. Att produktionsskatter verkar styrande borde dock inte vara någon nyhet för regeringen. Regeringen har nu kommit fram till att denna styrning leder till att kostnadsrelationerna mellan energislag och produktionsanläggningar förändras på sätt som leder till ett sämre resursutnyttjande (suboptimering). Den logiska slutsatsen borde då vara att ta bort skatter som leder till felutnyttjande.

Med en fast skatt i stället för rörlig blir det än tydligare att skatten är en straffskatt för kärnkraftsanläggningar. Eftersom kärnkraftsskatten enligt förslaget skall betalas oavsett om el produceras eller ej leder den också till en relativt förändrad kostnadsbild vid avställningar för underhåll och service. Även om de svenska kärnkraftsanläggningarna håller en mycket hög säkerhetsnivå bör inte en skatt utformas så att det av skatteskal ges incitament till att minska på service, reparations- och underhållsarbeten. Vi yrkar avslag på

propositionen vad gäller omläggning av produktionsskatten på kärnkraft till 1999/2000 en fast effektskatt. För att komma till rätta med snedvridningen på Sk24 elmarknaden bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag om en sänkning av den särskilda produktionsskatten på kärnkraft, med 0,5 öre.

4 Omläggning av jordbrukets energibeskattnings

Punktskatterna på produktionsmedel i jordbruket är avsevärt högre i Sverige än i omvärlden. Detta ger konkurrensnackdelar för svenska livsmedel på den gemensamma marknaden.

Utredningen En livsmedelsstrategi för Sverige SOU1997:167 visade att det är elskatten, skatten på eldningsolja, skatten på diesel och skatten på handelsgödsel som behöver sänkas för att jordbruket i Sverige skall komma i kostnadsparitet med det danska. När Öresundsbron öppnas senare i år kommer den reella konkurrenssituationen att förändras. Det blir lättare att föra in danska livsmedel till Sverige. Det är därför bra att de förändringar som regeringen föreslår skall träda i kraft den första juli, men förändringen berör enbart en mindre del av de skatter som behöver sänkas.

Moderata samlingspartiet har tidigare krävt att skatten på diesel som används för arbetsredskap bland annat inom jordbruket skall beskattas med 53 öre per liter. Vi har också krävt att skatten på kväve i handelsgödsel skall tas bort. Vi upprepar nu dessa krav.

4.1 Val av metod för skattereduktionen för eldningsolja

I propositionen redogörs för två metoder att genomföra denna skattelättnad. Dels den så kallade försäkransmetoden som innebär att jordbrukare mot försäkrans om att bränslet skall användas i jordbruket erhåller skattelättnad vid köp av bränslet. Detta är förhållandet i dag vad gäller växthusnäringen. Dels den så kallade återbetalningsmetoden som innebär att skatten återfås efter ansökan hos beskattningsmyndigheten om återbetalning av skatten. Detta är det förhållande som industrin har i dag. Gränsen för återbetalning är 1 000 kronor per kvartal.

Regeringen föreslår att jordbruket skall kompenseras via återbetalningssystemet. Motiven till detta är att det är bättre ut kontrollsynpunkt och att eventuella förslag från punktskatteutredningen skall inväntas. Administrationen bedöms emellertid bli kostsam.

Det är svårt att förstå regeringens val. Jordbruket har avsevärt större likheter med trädgårdsnäringen än med tillverkningsindustrin. Det gäller såväl företagarstruktur som förädlingsvärden. En gräns på 1 000 kronor per kvartal skulle därtill utesluta merparten av jordbruksföretagen från att få del av skattelättnaden.

I valet mellan dessa två metoder är försäkransmetoden att föredra. Vi har emellertid ett helt annat förslag.

4.2 Förslag till metod

1999/2000
Sk24

Vi anser att jordbrukare i sin inkomstdeklaration skall få begära reduktion för energiskatten och för 50 procent av koldioxidskatten på eldningsolja. Kostnaderna skall givetvis styrkas för att reduktion skall beviljas.

Denna metod innebär liten byråkrati. Kontroll av deklarationen görs i vanlig ordning. Man kommer också ifrån den diskriminering av mindre och medelstora jordbruksföretag som regeringens förslag innebär. Med vårt förslag behövs inte någon lägsta beloppsgräns av administrativa skäl. Alla jordbrukare kan därmed få del av skattelättnaden.

För företag med höga energikostnader kan preliminärskatten jämkas med hänsyn till förväntad skattereduktion.

4.3 Val av metod för skattereduktion för el

Även för skatten på el väljer regeringen återbetalning som metod. Gränsen föreslås dock här bli 1 000 kronor per år.

Det finns inga principiella skillnader i hanteringen av eldningsolja och el. Även för el borde därmed reduktion kunna ske på samma sätt som med eldningsolja, utan beloppsgräns.

5 Lagen om skatt på annonser och reklam

Regeringen föreslår detaljändringar i lagen om skatt på annonser och reklam. Eftersom vi moderater i flera år, och senast i anledning av budgetpropositionen, föreslagit att reklamskatten skall tas bort har vi ingen anledning att ta ställning till de nu föreslagna ändringarna i berörd lag. Reklamskatten bör slopas. I vår partimotion 1999/2000:Fi12, med anledning av vårpropositionen, finns utrymme avsatt för borttagen reklamskatt.

6 Hemställan

1999/2000
Sk24

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar om borttagning av kvantitetsbegränsningen för obeskattad alkohol och tobak för tredjelandsresenärer i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffande av detaljhandelsmonopolet vad gäller exportbutiker,
3. att riksdagen beslutar om att skattefrihet för proviantvaror skall gälla vid stöld i enlighet med vad som anförts i motionen,
4. att riksdagen avslår omläggningen av produktionsskatten på kärnkraftsel till effektskatt i enlighet med vad som anförts i motionen,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt på kärnkraftsel,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om slopad avgift på kväve i handelsgödsel,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt till 53 öre på diesel i arbetsredskap som används i jord- och skogsbruk samt i entreprenadmaskiner,
8. att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till deklarationsmetod för skattereduktion av jordbrukets energiskatter i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 28 april 2000

Carl Fredrik Graf (m)

Carl Erik Hedlund (m)

Catharina Hagen (m)

Stefan Hagfeldt (m)

Inga Berggren (m)

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)

Margareta Cederfelt (m)

Ola Sundell (m)

Anna Åkerhielm (m)